

REKENENMETTIJD

DEEL 1

Deel 1 seconde, minuut, kwartier, uur

Eerst dit. Als je met dit boekje wilt gaan werken, moet je wel plussommen, minussommen, deelsommen en maalsommen kunnen maken. Ook moet je kunnen klokkijken. Als je een van deze dingen niet kunt dan moet je dit eerst gaan leren voordat je met dit boekje begint.

Opdracht 1:

Dit boekje gaat over "tijd". Maar wat is "tijd" eigenlijk?

Wat is volgens jou "tijd"?

Tijd is _____

Nu zoek je in een woordenboek op wat "tijd" betekent.

Tijd betekent _____

Opdracht 2:

Tijd en klokkijken hebben wel iets met elkaar te maken, want op een klok of horloge kun je bijvoorbeeld zien dat je op tijd op school bent.

Vraag aan je rekenleraar een horloge!

Teken hieronder dat horloge met de tijd, die op dat horloge staat! (Dus ook met alle wijzers.)

Dit horloge heeft 3 wijzers. Dat zijn...

- de kleine wijzer:
- de grote wijzer
- de secondewijzer

De kleine wijzer geeft de uren aan.

De grote wijzer geeft de minuten aan.

De secondewijzer geeft de secondes aan.

Beantwoord de volgende vragen!

- a. Hoeveel wijzers heeft het horloge? _____
- b. Wat geeft de kleine wijzer aan? _____
- c. Wat geeft de grote wijzer aan? _____
- d. Wat geeft de secondewijzer aan? _____

De **secondewijzer** is de wijzer die het snelst ronddraait.
Kijk goed naar de secondewijzer op het horloge!
Elk tikje van de secondewijzer duurt één seconde.

Vul nu de juiste antwoorden in!

- a. Eén tikje van de secondewijzer duurt _____ seconde.
- b. Twee tikjes van de secondewijzer duren _____ seconde.
- c. Drie tikjes van de secondewijzer duren _____ seconde.
- d. Tien tikjes van de secondewijzer duren _____ seconde.
- e. Vijftig tikjes van de secondewijzer duren _____ seconde.
- f. Honderd tikjes van de secondewijzer duren _____ seconde.

Opdracht 3:

Pak het horloge!

Kijk goed naar het horloge!

Wacht tot de secondewijzer naar de 12 wijst!

Tel dan hoeveel tikjes de secondewijzer maakt tot die secondewijzer weer naar de 12 wijst!

Vul in!

De secondewijzer heeft _____ tikjes gemaakt.

Als je goed geteld hebt, heeft de secondewijzer 60 tikjes gemaakt.

Dus: 60 tikjes zijn _____ secondes.

60 seconde is 1 minuut.

1 minuut is 60 seconde.

Hoe kun je nu het beste onthouden hoelang één seconde duurt?

Door rustig (= niet snel) te tellen.

Kijk op het horloge en tel met de secondewijzer mee! Eén, twee, drie, vier, vijf, zes, zeven, acht, negen, tien,.....

Dus: 60 secondes duren 60 tellen.

Beantwoord de volgende vragen!

- a. Hoelang duren 15 secondes? _____
- b. Hoelang duren 40 secondes? _____
- c. Hoelang duren 100 secondes? _____

Opdracht 4:**Vul het onderstaande schema in!**

Wat doe je?	Hoeveel secondes duurt dit volgens jou?	Controleer met het horloge hoeveel secondes het echt duurt!
a. ik pak een pen – ik schrijf mijn naam op een kladblaadje		
b. ik haal 5 keer diep adem		
c. ik zoek op in een woordenboek een woord op bladzijde 106		
d. ik noem de namen van alle leerlingen van de klas		
e. ik reken de som $824 - 636 =$ uit		

Opdracht 5:

Je weet dat....

- **60 seconde 1 minuut is.**

Vul de juiste antwoorden in!

60 seconde =	minuut	1 minuut =	seconde
120 seconde =	minuten	5 minuten =	seconde
180 seconde =	minuten	8 minuten =	seconde
240 seconde =	minuten	9 minuten =	seconde
540 seconde =	minuten	2 minuten =	seconde
360 seconde =	minuten	12 minuten =	seconde
660 seconde =	minuten	7 minuten =	seconde
300 seconde =	minuten	3 minuten =	seconde
420 seconde =	minuten	11 minuten =	seconde

720 secondes =	minuten	10 minuten =	seconde
480 secondes =	minuten	6 minuten =	seconde
600 seconde =	minuten	4 minuten =	seconde

Opdracht 6:

Pak het horloge!

Kijk goed naar het horloge!

De **grote wijzer** geeft de **minuten** aan.

Als de **grote wijzer** van het ene streepje naar het volgende streepje gaat, duurt dat 1 minuut of 60 seconde.

Vul het juiste antwoord in!

Als de grote wijzer naar de 12 wijst dan duurt het _____ minuten voordat de grote wijzer weer naar de 12 wijst. De grote wijzer is dus één keer rondgedraaid.

Als je goed geteld hebt, duurt het **60 minuten** om de grote wijzer één keer helemaal te laten ronddraaien.

Dus:

- **60 minuten = 1 uur**
- **1 uur = 60 minuten**

Opdracht 7:

Vul het juiste antwoord in!

60 minuten =	uur	1 uur =	minuten
600 minuten =	uur	9 uur =	minuten
360 minuten =	uur	2 uur =	minuten
180 minuten =	uur	6 uur =	minuten
660 minuten =	uur	10 uur =	minuten
300 minuten =	uur	12 uur =	minuten
420 minuten =	uur	7 uur =	minuten
120 minuten =	uur	3 uur =	minuten
720 minuten =	uur	5 uur =	minuten
540 minuten =	uur	11 uur =	minuten
480 minuten =	uur	8 uur =	minuten
240 minuten =	uur	4 uur =	minuten

Opdracht 8:

Weet je het nog?

Pak het horloge.

Kijk goed naar het horloge!

Hoeveel minuten duurt een kwartier?

Een kwartier duurt _____ minuten.

Als je goed geteld hebt, duurt **een kwartier 15 minuten**.

Dus:

- **een kwartier = 15 minuten**

- **15 minuten = 1 kwartier**

Kijk goed op je horloge en reken uit hoeveel kwartieren er in één uur gaan!

In één uur gaan _____ kwartieren.

In 60 minuten gaan _____ kwartieren.

Als je goed geteld hebt, gaan er 4 kwartieren in 1 uur.

Als je goed geteld hebt, gaan er 4 kwartieren in 60 minuten.

Want 1 uur = 60 minuten.

Opdracht 9:

Vul de juiste antwoorden in!

1 kwartier =	minuten	15 minuten =	kwartier
2 kwartier =	minuten	45 minuten =	kwartier
3 kwartier =	minuten	75 minuten =	kwartier
4 kwartier =	minuten	105 minuten =	kwartier
8 kwartier =	minuten	60 minuten =	kwartier
7 kwartier =	minuten	150 minuten =	kwartier
9 kwartier =	minuten	180 minuten =	kwartier
6 kwartier =	minuten	120 minuten =	kwartier
12 kwartier =	minuten	165 minuten =	kwartier
11 kwartier =	minuten	30 minuten =	kwartier
5 kwartier =	minuten	135 minuten =	kwartier
10 kwartier =	minuten	90 minuten =	kwartier

Opdracht 10:

Wat hebben we tot nu toe geleerd?

Vul op de juiste wijze aan!

- a. een seconde duurt _____
- b. achttien secondes duren _____
- c. 1 minuut = _____ secondes
- d. 60 secondes = _____ minuut
- e. 60 minuten = _____ uur
- f. 1 uur = _____ minuten
- g. 1 kwartier = _____ minuten
- h. 15 minuten = _____ kwartier

Maar...

Hoeveel secondes gaan er nu in één uur?

In 1 minuut gaan _____ secondes.

In 1 uur (= 60 minuten) gaan dan $60 \times$ _____ = _____ secondes.

Opdracht 11:

Vul het juiste antwoord in!

1 kwartier + 7 minuten + 46 seconde =	seconde
1 uur + 3 kwartier + 33 minuten =	minuten
5 kwartier + 18 minuten + 120 seconde =	minuten
3600 seconde + 2 kwartier + 15 minuten =	kwartier
6 kwartier + 6 minuten + 6 seconde =	seconde
2 uur + 2 kwartier + 15 minuten =	minuten
7200 seconde + 5 kwartier + 105 minuten =	kwartier
5 kwartier – 46 minuten =	minuten
3 uur – 7 kwartier =	minuten
4 uur – 45 min =	kwartier
1 uur + 1 kwartier + 1 minuut + 1 seconde =	seconde

Opdracht 12:**Vul het juiste antwoord in!**

5 kwartier =	uur +	kwartier	
14 kwartier =	uur +	kwartier	
9 kwartier =	uur +	kwartier	
47 seconde =	minuten +	seconde	
111 seconde =	minuut +	seconde	
266 seconde =	minuten +	seconde	
56 minuten =	kwartier +	minuten	
358 minuten =	uur +	minuten	
200 minuten =	uur +	minuten	
11 kwartier =	uur +	kwartier	
300 seconde =	kwartier +	minuten +	seconde
100 minuten =	uur +	minuten	

Opdracht 13:**Vul de onderstaande zinnen met de juiste antwoorden aan!**

Het is 5 voor 8. 100 minuten later is het
Het is 5 voor 8. 100 minuten vroeger is het
Het is 10 voor half drie. 3 kwartier later is het
Het is 10 voor half drie. 3 kwartier vroeger was het
Het is 4 uur. 7 kwartier later is het
Het is 4 uur. 7 kwartier vroeger was het
Het is 10 minuten voor 10. Een half uur later is het
Het is 10 minuten voor 10. Een half uur vroeger was het
Het is 5 minuten voor 5. 240 seconde later is het
Het is 5 minuten voor 5. 240 seconde vroeger is het
Het is 12 uur. 3 uur + 3 kwartier + 3 minuten + 120 seconde later is het
Het is 7 uur. 5 uur + 5 kwartier + 5 minuten + 360 seconde vroeger was het

Deel 2 dagen van de week

Een kleine herhaling...

- maandag, dinsdag, woensdag, donderdag, vrijdag, zaterdag, zondag

Vul aan!

Dit zijn de namen van de dagen van de _____.

Natuurlijk zijn dat de namen van de dagen van de week.

Schrijf de dagen van de week in de juiste volgorde en begin met de dag die er al geschreven staat!

- zondag, _____
- woensdag, _____
- zaterdag, _____
- dinsdag, _____
- donderdag, _____
- maandag, _____
- vrijdag, _____

Dit weet je ook nog wel!

- Morgen betekent de dag na _____.
- Gisteren betekent de dag voor _____.
- Overmorgen betekent de dag na _____.
- Eergisteren betekent de dag voor _____.

Opdracht 1:

Vul de onderstaande zinnen met de juiste dag van de week aan!

Vandaag is het maandag. Morgen is het _____
Vandaag is het woensdag. Morgen is het _____
Vandaag is het zaterdag. Gisteren was het _____
Vandaag is het donderdag. Gisteren was het _____
Vandaag is het dinsdag. Overmorgen is het _____
Vandaag is het vrijdag. Overmorgen is het _____
Vandaag is het zondag. Eergisteren was het _____
Vandaag is het woensdag. Eergisteren was het _____
Vandaag is het donderdag. Overmorgen is het _____

Vandaag is het maandag. Gisteren was het
Vandaag is het vrijdag. Eergisteren was het
Vandaag is het maandag. Overmorgen is het

Opdracht 2:

Vul de onderstaande zinnen met de juiste dag van de week aan!

Het is vandaag woensdag. Over 2 dagen is het
Het is vandaag zaterdag. Over 4 dagen is het
Het is vandaag dinsdag. Over 5 dagen is het
Het is vandaag zondag. Over 7 dagen is het
Het is vandaag donderdag. Over 6 dagen is het
Het is vandaag maandag. Over 3 dagen is het
Het is vandaag woensdag. Over 8 dagen is het
Het is vandaag vrijdag. Over 10 dagen is het
Het is vandaag zaterdag. Over 7 dagen is het
Het is vandaag dinsdag. Over 3 dagen is het
Het is vandaag zondag. Over 4 dagen is het
Het is vandaag donderdag. Over 6 dagen is het

Opdracht 3:

Let op!

- gisteren = 1 dag **geleden**
- eergisteren = 2 dagen **geleden**
- Vandaag is het donderdag. Drie dagen **geleden** was het maandag.
- Vandaag is het zaterdag. Vier dagen **geleden** was het dinsdag.

Vul de onderstaande zinnen met de juiste dag van de week aan!

Vandaag is het vrijdag. Twee dagen geleden was het
Vandaag is het woensdag. Vier dagen geleden was het
Vandaag is het zaterdag. Drie dagen geleden was het
Vandaag is het dinsdag. Zeven dagen geleden was het
Vandaag is het zondag. Tien dagen geleden was het
Vandaag is het woensdag. Elf dagen geleden was het
Vandaag is het maandag. Acht dagen geleden was het
Vandaag is het donderdag. Zeven dagen geleden was het
Vandaag is het dinsdag. Vijf dagen geleden was het
Vandaag is het zondag. Negen dagen geleden was het
Vandaag is het maandag. Vijf dagen geleden was het
Vandaag is het zaterdag. Zes dagen geleden was het

Opdracht 4:**Vul de onderstaande zinnen met de juiste dag van de week aan!**

Het is vandaag woensdag. Eergisteren was het
Het is vandaag maandag. Over 4 dagen is het
Het is vandaag donderdag. Zes dagen geleden was het
Het is vandaag dinsdag. Morgen is het
Het is vandaag woensdag. Tien dagen geleden was het
Het is vandaag vrijdag. Gisteren was het
Het is vandaag maandag. Eén dag geleden was het
Het is vandaag zaterdag. Over 8 dagen is het
Het is vandaag zondag. Twintig dagen geleden was het
Het is vandaag vrijdag. Overmorgen is het
Het is vandaag zondag. Elf dagen geleden was het
Het is vandaag donderdag. Over 12 dagen is het

Opdracht 5:**Beantwoord de volgende opdracht en vraag!**

- Noem de namen van alle dagen van de week!
- _____
- Hoeveel dagen heeft één week?
- Eén week heeft _____ dagen.

Dus:

- **1 week = 7 dagen**

Vul het juiste antwoord in!

1 week =	dagen	7 dagen =	week
2 weken =	dagen	42 dagen =	weken
6 weken =	dagen	77 dagen =	weken
9 weken =	dagen	14 dagen =	weken
3 weken =	dagen	63 dagen =	weken
10 weken =	dagen	49 dagen =	weken
7 weken =	dagen	84 dagen =	weken
4 weken =	dagen	35 dagen =	weken
8 weken =	dagen	70 dagen =	weken
12 weken =	dagen	21 dagen =	weken
11 weken =	dagen	56 dagen =	weken
5 weken =	dagen	28 dagen =	weken

Opdracht 6:

Vul de juiste antwoorden in!

23 dagen =	weken +	dagen
15 dagen =	weken +	dag
38 dagen =	weken +	dagen
60 dagen =	weken +	dagen
100 dagen =	weken +	dagen
50 dagen =	weken +	dag
46 dagen =	weken +	dagen
4 dagen =	weken +	dagen
25 dagen =	weken +	dagen
7 dagen =	week +	dagen
21 dagen =	weken +	dagen
40 dagen =	weken +	dagen

Opdracht 7:

Maandag is een dag.

Dinsdag is een dag.

Zaterdag is een dag.

Maandag, dinsdag, woensdag, donderdag, vrijdag, zaterdag en zondag zijn allemaal dagen.

Maar...

Elke dag heeft een

- **ochtend**
- **middag**
- **avond**
- **nacht**

Maar wanneer is het ochtend, middag, avond en nacht?

- De **ochtend** duurt van 6 uur 's morgens tot 12 uur 's middags.
- De **middag** duurt van 12 uur 's middags tot 6 uur 's avonds.
- De **avond** duurt van 6 uur 's avonds tot 12 uur 's nachts.
- De **nacht** duurt van 12 uur 's nachts tot 6 uur 's morgens.

Dus...

De ochtend duurt 6 uur.

De middag duurt 6 uur.

De avond duurt 6 uur.

De nacht duurt 6 uur.

Totaal: 24 uur

Hoe lang duurt nu een dag? _____

Eén dag = 24 uur.

24 uur = één dag

Beantwoord nu de volgende vragen!

- a. Hoeveel uur duurt de maandag? _____
- b. Hoeveel uur duurt de woensdag? _____
- c. Hoeveel uur duurt de zaterdag? _____
- d. Hoeveel uur duurt de nacht? _____
- e. Hoeveel uur duurt de middag? _____
- f. Hoeveel uur duurt de ochtend? _____
- g. Hoeveel uur duurt de avond? _____
- h. Wanneer is het middag? _____

- i. Wanneer is het nacht? _____

- j. Wanneer is het ochtend? _____

- k. Wanneer is het avond? _____

Opdracht 8:

Vul in!

Een dag duurt _____ uur.

Een dag duurt dus 24 uur.

Reken nu de volgende opgaven uit!

- a. Hoeveel kwartieren duurt vrijdag? _____
- b. Hoeveel minuten duurt zondag? _____
- c. Hoeveel secondes duurt een middag? _____
- d. Hoeveel uur duurt dinsdag? _____
- e. Hoeveel minuten duurt een nacht? _____

Opdracht 9:

Geef het juiste antwoord op de volgende vragen!

- a. Jeroen moet op maandag van half negen in de ochtend tot kwart voor drie in de middag naar school. Hoelang zit Jeroen op maandag op school? _____
- b. Els en Inge bezoeken op vrijdag “de Efteling” van tien over tien in de ochtend tot tien voor zes in de middag. Hoelang zijn Els en Inge op vrijdag in “de Efteling”? _____
- c. Het tv-programma “wilde dieren” begint om vijf voor half acht in de avond en duurt tot tien over half negen in de avond. Hoeveel minuten duurt dit tv-programma? _____
- d. De video-clip van “Newtown” begint om twaalf minuten voor half zeven in de avond en duurt tot zes minuten voor half zeven in de avond. Hoeveel seconden duurt deze video-clip? _____
- e. Het sportkamp van Hilko begint op zondag om kwart voor vier in de middag en duurt tot zaterdagochtend kwart over negen. Hoelang duurt dit sportkamp van Hilko? _____

Deel 3 de maanden

Opdracht 1:

Hieronder staan de namen van de maanden van het jaar. Schrijf deze maanden in de juiste volgorde en begin met de eerste maand!

september – juni – maart – februari – december – augustus – mei – januari – november – juli – oktober – april

De eerste maand van het jaar is jan.....
De tweede maand van het jaar is feb.....
De derde maand van het jaar is ma.....
De vierde maand van het jaar is ap.....
De vijfde maand van het jaar is me.....
De zesde maand van het jaar is jun.....
De zevende maand van het jaar is jul.....
De achtste maand van het jaar is au.....
De negende maand van het jaar is sep.....
De tiende maand van het jaar is ok.....
De elfde maand van het jaar is nov.....
De twaalfde maand van het jaar is dec.....

Deze 12 maanden zijn samen 1 jaar.

Vul in!

- Een jaar heeft _____ maanden.

Een jaar heeft dus 12 maanden.

Opdracht 2:

Vul de juiste maand aan!

Deze maand is het mei. De volgende maand is het
Deze maand is het juli. De volgende maand is het
Deze maand is het september. De vorige maand was het
Deze maand is het maart. De vorige maand was het
Deze maand is het juni. De volgende maand is het
Deze maand is het oktober. De vorige maand was het
Deze maand is het februari. Over 2 maanden is het
Deze maand is het april. Twee maanden geleden was het

Deze maand is het december. Twee maanden geleden was het
Deze maand is het januari. Over drie maanden is het
Deze maand is het november. Drie maanden geleden was het
Deze maand is het augustus. Over vier maanden is het

Opdracht 3:
Vul de juiste maand aan!

Deze maand is het april. Over 6 maanden is het
Deze maand is het september. Negen maanden geleden was het
Deze maand is het januari. Vier maanden geleden was het
Deze maand is het mei. Over 9 maanden is het
Deze maand is het oktober. Dertien maanden geleden was het
Deze maand is het juni. Over 12 maanden is het
Deze maand is het februari. Vorige maand was het
Deze maand is het november. Twaalf maanden geleden was het
Deze maand is het maart. Over 16 maanden is het
Deze maand is het juli. Vorige maand was het
Deze maand is het december. Zes maanden geleden was het
Deze maand is het augustus. Over 3 maanden is het

Opdracht 4:
Vul de juiste maand aan!

De eerste maand van het jaar is
De zesde maand van het jaar is
De vierde maand van het jaar is
De negende maand van het jaar is
De elfde maand van het jaar is
De tweede maand van het jaar is
De zevende maand van het jaar is
De tiende maand van het jaar is
De twaalfde maand van het jaar is
De derde maand van het jaar is
De achtste maand van het jaar is
De vijfde maand van het jaar is

Opdracht 5:**Vul het juiste woord in!****Kies uit: eerste, tweede, derde, vierde, vijfde, zesde, zevende, achtste, negende, tiende, elfde of twaalfde!**

Februari is de	maand van het jaar.
Juni is de	maand van het jaar.
December is de	maand van het jaar.
Maart is de	maand van het jaar.
November is de	maand van het jaar.
Juli is de	maand van het jaar.
April is de	maand van het jaar.
September is de	maand van het jaar.
Januari is de	maand van het jaar.
Augustus is de	maand van het jaar.
Oktober is de	maand van het jaar.
Mei is de	maand van het jaar.

Opdracht 6:

We hebben geleerd dat 1 jaar 12 maanden heeft.

Een maand heeft een aantal dagen. Maar niet elke maand heeft evenveel dagen.

Op de volgende bladzijde staat een kalender. Op die kalender staan de maanden van het jaar. Op deze kalender kun je zien hoeveel dagen elke maand heeft.

Kijk eerst goed naar de kalender!**Hoeveel dagen heeft iedere maand?****Vul het juiste aantal dagen van elke maand hieronder in!**

Januari heeft	dagen.	Juli heeft	dagen.
Februari heeft	dagen.	Augustus heeft	dagen.
Maart heeft	dagen.	September heeft	dagen.
April heeft	dagen.	Oktober heeft	dagen.
Mei heeft	dagen.	November heeft	dagen.
Juni heeft	dagen.	December heeft	dagen.

KALENDER

<p style="text-align: center;">JANUARI</p> <p>Z 7 14 21 28 M 1 8 15 22 29 D 2 9 16 23 30 W 3 10 17 24 31 D 4 11 18 25 V 5 12 19 26 Z 6 13 20 27</p>	<p style="text-align: center;">FEBRUARI</p> <p>Z 4 11 18 25 M 5 12 19 26 D 6 13 20 27 W 7 14 21 28 D 1 8 15 22 V 2 9 16 23 Z 3 10 17 24</p>	<p style="text-align: center;">MAART</p> <p>Z 4 11 18 25 M 5 12 19 26 D 6 13 20 27 W 7 14 21 28 D 1 8 15 22 29 V 2 9 16 23 30 Z 3 10 17 24 31</p>	<p style="text-align: center;">APRIL</p> <p>Z 1 8 15 22 29 M 2 9 16 23 30 D 3 10 17 24 W 4 11 18 25 D 5 12 19 26 V 6 13 20 27 Z 7 14 21 28</p>
<p style="text-align: center;">MEI</p> <p>Z 6 13 20 27 M 7 14 21 28 D 1 8 15 22 29 W 2 9 16 23 30 D 3 10 17 24 31 V 4 11 18 25 Z 5 12 19 26</p>	<p style="text-align: center;">JUNI</p> <p>Z 3 10 17 24 M 4 11 18 25 D 5 12 19 26 W 6 13 20 27 D 7 14 21 28 V 1 8 15 22 29 Z 2 9 16 23 30</p>	<p style="text-align: center;">JULI</p> <p>Z 1 8 15 22 29 M 2 9 16 23 30 D 3 10 17 24 31 W 4 11 18 25 D 5 12 19 26 V 6 13 20 27 Z 7 14 21 28</p>	<p style="text-align: center;">AUGUSTUS</p> <p>Z 5 12 19 26 M 6 13 20 27 D 7 14 21 28 W 1 8 15 22 29 D 2 9 16 23 30 V 3 10 17 24 31 Z 4 11 18 25</p>
<p style="text-align: center;">SEPTEMBER</p> <p>Z 2 9 16 23 30 M 3 10 17 24 D 4 11 18 25 W 5 12 19 26 D 6 13 20 27 V 7 14 21 28 Z 1 8 15 22 29</p>	<p style="text-align: center;">OKTOBER</p> <p>Z 7 14 21 28 M 1 8 15 22 29 D 2 9 16 23 30 W 3 10 17 24 31 D 4 11 18 25 V 5 12 19 26 Z 6 13 20 27</p>	<p style="text-align: center;">NOVEMBER</p> <p>Z 4 11 18 25 M 5 12 19 26 D 6 13 20 27 W 7 14 21 28 D 1 8 15 22 29 V 2 9 16 23 30 Z 3 10 17 24</p>	<p style="text-align: center;">DECEMBER</p> <p>Z 2 9 16 23 30 M 3 10 17 24 31 D 4 11 18 25 W 5 12 19 26 D 6 13 20 27 V 7 14 21 28 Z 1 8 15 22 29</p>

Opdracht 7:

Kijk eerst goed naar de kalender!

Vul dan het onderstaande schema in!

Deze maanden hebben 31 dagen:	Deze maanden hebben 30 dagen:	Deze maand heeft 28 dagen:

Opmerking:

Eén keer in de vier jaar heeft februari 29 dagen!

Opdracht 8:

Kijk eerst goed naar de kalender!

Beantwoord dan de volgende vragen!

Op de kalender zie je de letters...

- **z, m, d, w, d, v, z**

staan.

Wat betekenen die letters? _____

z = _____

m = _____

d = _____

w = _____

d = _____

v = _____

z = _____

Waarom zullen die letters op de kalender staan? _____

Door die letters kun je zien welke datum op welke dag valt.

Let op!

- Erik is op **23 maart** jarig. **23 maart** noemen we een **datum**.
- Paul gaat op **3 juli** op vakantie. **3 juli** noemen we een **datum**.
- Ingrid heeft op **10 oktober** een afspraak bij de tandarts. **10 oktober** noemen we een **datum**.

Dus:

- **Elk getal op de kalender is een datum.**

Schrijf hier eens tien data (= meervoud van datum)!

Opdracht 9:**Kijk eerst goed naar de kalender!****Beantwoord dan de volgende vragen!**

Op welke dag valt 1 januari? 1 januari valt op een
Op welke dag valt 14 februari? 14 februari valt op een
Op welke dag valt 23 maart? 23 maart valt op een
Op welke dag valt 6 april? 6 april valt op een
Op welke dag valt 19 mei? 19 mei valt op een
Op welke dag valt 2 juni? 2 juni valt op een
Op welke dag valt 31 juli? 31 juli valt op een
Op welke dag valt 12 augustus? 12 augustus valt op een
Op welke dag valt 7 september? 7 september valt op een
Op welke dag valt 29 oktober? 29 oktober valt op een
Op welke dag valt 13 november? 13 november valt op een
Op welke dag valt 27 december? 27 december valt op een

Opdracht 10:**Kijk eerst goed naar de kalender!****Beantwoord dan de volgende vragen!**

Hoeveel zondagen zijn er in januari?
Hoeveel vrijdagen zijn er in augustus?
Hoeveel woensdagen zijn er in juni?
Hoeveel dinsdagen zijn er in februari?
Hoeveel woensdagen zijn er in mei?
Hoeveel maandagen zijn er in maart?
Hoeveel donderdagen zijn er in oktober?
Hoeveel zaterdagten zijn er in december?
Hoeveel dinsdagen zijn er in april?
Hoeveel donderdagen zijn er in juli?
Hoeveel zondagen zijn er in september?
Hoeveel zaterdagten zijn er november?

Opdracht 11:**Kijk eerst goed naar de kalender!****Op welke data vallen de onderstaande dagen?****Vul de juiste data hieronder aan!**

De eerste zondag in maart valt op
De tweede vrijdag in mei valt op
De derde dinsdag in augustus valt op
De vierde woensdag in juni valt op
De eerste maandag in november valt op
De tweede zaterdag in september valt op
De derde donderdag in april valt op
De vierde dinsdag in juli valt op
De eerste zondag in oktober valt op
De tweede woensdag in februari valt op
De derde maandag in december valt op
De vierde donderdag in januari valt op

Opdracht 12:**Kijk goed naar de kalender!****Beantwoord dan de volgende vragen!**

Maarten is 6 februari jarig. Hanna is 2 weken later jarig. Op welke dag en datum is Hanna jarig?
Karel is op 20 oktober jarig. Richard is 1 week later jarig. Op welke dag en datum is Richard jarig?
Frits is op 16 mei jarig. Pim is 4 weken eerder jarig. Op welke dag en datum is Pim jarig?
Frans is op 8 november jarig. Naima is 6 weken eerder jarig. Op welke dag en datum is Naima jarig?
Sara is op 26 augustus jarig. Karolina is 5 weken later jarig. Op welke dag en datum is Karolina jarig?
Hassan is op 7 juli jarig. Petra is 7 weken eerder jarig. Op welke dag en datum is Petra jarig?
Evi is op 28 maart jarig. Connie is 9 weken later jarig. Op welke dag en datum is Connie jarig?
Niels is op 30 juni jarig. Michael is 2 weken eerder jarig. Op welke dag en datum is Michael jarig?
Teun is op 1 september jarig. Susan is 3 weken later jarig. Op welke dag en datum is Susan jarig?
Gerrit is op 10 januari jarig. Bram is 8 weken later jarig. Op welke dag en datum is Bram jarig?

Marieke is op 4 december jarig. Evert is 4 weken later jarig. Op welke dag en datum is Evert jarig?

Zora is op 9 april jarig. Herbert is 7 weken eerder jarig. Op welke dag en datum is Herbert jarig?

Opdracht 13:

Kijk eerst goed naar de maand oktober op de kalender!

Beantwoord dan de volgende vragen!

Hoeveel zondagen zijn er in oktober?

Hoeveel vrijdagen zijn er in oktober?

Hoeveel woensdagen zijn er in oktober?

Hoeveel maandagen zijn er in oktober?

Hoeveel donderdagen zijn er in oktober?

Hoeveel dinsdagen zijn er in oktober?

Hoeveel zaterdagdagen zijn er in oktober?

Op welke data is het vrijdag in oktober?

Op welke data is het maandag in oktober?

Op welke data is het donderdag in oktober?

Op welke data is het dinsdag in oktober?

Op welke data is het zondag in oktober?

Op welke data is het woensdag in oktober?

Op welke data is het zaterdag in oktober?

Opdracht 14:

Kijk eerst goed naar de kalender!

Vul de juiste dag + datum aan!

Het is 8 oktober. 10 dagen geleden was het

Het is 15 november. 18 dagen geleden was het

Het is 28 mei. Over 16 dagen is het

Het is 3 augustus. 11 dagen geleden was het

Het is 19 september. Over 23 dagen is het

Het is 2 juli. 6 dagen geleden was het

Het is 14 januari. 18 dagen geleden was het

Het is 30 november. Over 18 dagen is het

Het is 8 februari. 12 dagen geleden was het

Het is 14 april. Over 20 dagen is het

Het is 19 december. Over 16 dagen is

Het is 8 juni. 19 dagen geleden was het

Deel 4 een jaar

Opdracht 1:

Vul het onderstaande schema in en tel alle dagen van de maanden op!

MAAND	HOEVEEL DAGEN?
januari	
februari	
maart	
april	
mei	
juni	
juli	
augustus	
september	
oktober	
november	
december	
totaal:	

Hoeveel dagen heeft een jaar? _____

Als je goed geteld hebt, weet je nu dat

- 1 jaar = 365 dagen heeft.

Dus:

- 365 dagen = 1 jaar

- 1 jaar = 365 dagen

Vul op de juiste wijze aan!

- 1 jaar heeft _____ dagen

- 2 jaar heeft _____ dagen

- 3 jaar heeft _____ dagen

- 10 jaar heeft _____ dagen

Opdracht 2:

Vul de juiste antwoorden in!

400 dagen =	jaar +	dagen
500 dagen =	jaar +	dagen
300 dagen =	jaar +	dagen
623 dagen =	jaar +	dagen
1000 dagen =	jaar +	dagen

Opdracht 3:

Kijk eerst goed naar de kalender!

Beantwoord de onderstaande vraag!

Let op!

Je weet al dat er....

- 365 dagen in één jaar zitten
- 7 dagen in één week zitten

Hoeveel hele weken zitten er in één jaar? _____

Als je goed gerekend hebt, weet je nu dat er **52** hele **weken** in **één jaar** zitten.

Dus:

- **52 weken = 1 jaar**
- **1 jaar = 52 weken**

Vul de juiste antwoorden in!

1 jaar =	weken	156 weken =	jaar
2 jaar =	weken	312 weken =	jaar
7 jaar =	weken	468 weken =	jaar
4 jaar =	weken	52 weken =	jaar
10 jaar =	weken	104 weken =	jaar
380 dagen =	jaar +	weken +	dag
272 dagen =	jaar +	weken +	dagen
604 dagen =	jaar +	weken +	dag
552 dagen =	jaar +	weken +	dagen
18 =	jaar +	weken +	dagen
444 dagen =	jaar +	weken +	dagen
202 dagen =	jaar +	weken +	dagen

Opdracht 4:

Kijk goed naar de kalender!

Beantwoord de volgende vraag!

- Hoeveel maanden heeft een jaar? _____

Als je goed geteld hebt, weet je dat een jaar 12 maanden heeft.

Dus:

- **1 jaar = 12 maanden**
- **12 maanden = 1 jaar**

Vul de juiste antwoorden in!

1 jaar =	maanden	96 maanden =	jaar
2 jaar =	maanden	48 maanden =	jaar
8 jaar =	maanden	108 maanden =	jaar
6 jaar =	maanden	60 maanden =	jaar
9 jaar =	maanden	144 maanden =	jaar
11 jaar =	maanden	12 maanden =	jaar
5 jaar =	maanden	72 maanden =	jaar
7 jaar =	maanden	24 maanden =	jaar
4 jaar =	maanden	84 maanden =	jaar
10 jaar =	maanden	120 maanden =	jaar
12 jaar =	maanden	36 maanden =	jaar
3 jaar =	maanden	132 maanden =	jaar

Deel 5

herhaling

seconde, minuut, uur, ochtend, middag, avond, nacht, dag, week, maand, jaar

Opdracht 1:

Wat duurt het langst en wat duurt het kortst?

Zet de onderstaande woorden in de juiste volgorde! Begin met wat het langst duurt en eindig met wat het kortst duurt!

dag – ochtend – minuut – uur – maand – seconde – jaar

Opdracht 2:

Wat duurt het langst en wat duurt het kortst?

Zet de onderstaande woorden in de juiste volgorde! Begin met wat het langst duurt en eindig met wat het kortst duurt!

1 jaar	2 jaar	1 minuut	1 avond
355 dagen	juni	1 uur	6 nachten
118 minuten	3 middagen	180 seconde	80 uur
530 seconde	23 uur	50 uur	45 seconde
1 week	2 uur	9 minuten	50 weken
januari	16 minuten	februari	oktober + mei
5 weken	1000 seconde	110 weken	2 minuten
4 minuten	25 weken	3 weken	100 seconde
65 seconde	100 ochtenden	7 uur	21 minuten

↓
langst

↑
kortst

Opdracht 2:**Schrijf de juiste antwoorden op van de volgende opgaven!**

2000 seconde = jaar + weken + dagen + uur + minuten + seconde
20000 seconde = jaar + weken + dagen + uur + minuten + seconde
2000 minuten = jaar + weken + dagen + uur + minuten
2000 dagen = jaar + weken + dagen
Hoeveel dagen hebben de 1 ^e + 6 ^e + 10 ^e maand van het jaar samen?
Hoeveel dagen hebben de 2 ^e + 3 ^e + 12 ^e maand van het jaar samen?
Het is 15 augustus. Tien maanden geleden was het
Het is 8 oktober. Over 9 maanden is het
Het is 29 september. Over 12 weken is het
Het is 4 december. Zeven weken geleden was het
Het is 11 april. Over 25 dagen is het
Het is 10 januari. Zeventien dagen geleden was het
Het is vandaag donderdag. Tien dagen geleden was het
Het is vandaag zondag. Over 17 dagen is het

**REKENEN MET TIJD
(TIJDREKENEN)
DEEL 1
(VOORLOPER)
WAT MOET JE ERVAN WETEN EN ERMEE KUNNEN?**

Wat moet je ervan weten en ermee kunnen?	Een voorbeeld (als dat nodig is)
1. Je weet wat tijd is.	
2. Je kunt klokkijken (analoog).	
3. Je weet hoelang één of meer secondes duren, hoeveel secondes er in één of meer minuten zitten en hoeveel minuten er in één of meer uren zitten. Ook weet je hoeveel minuten er in een aantal secondes zitten.	<ul style="list-style-type: none"> - 28 secondes duren _____ - 14 minuten = _____ secondes - 17 uur = _____ minuten - 720 secondes = _____ minuten
4. Je weet hoeveel secondes, minuten en kwartieren er in één of meer uren zitten en hoeveel secondes en minuten één of meer kwartieren duren. Ook weet je hoeveel kwartieren er in een aantal minuten zitten.	<ul style="list-style-type: none"> - 3 uur = _____ secondes - 7 uur = _____ minuten - 3 kwartieren = _____ secondes - 5 kwartieren = _____ minuten - 12 uur = _____ kwartieren - 90 minuten = _____ kwartieren
5. Je kunt een aantal secondes, minuten, kwartieren en uren bij elkaar optellen en aftrekken.	<ul style="list-style-type: none"> - 2 uur + 2 kwartier + 2 minuten + 2 secondes = _____ secondes - 7 kwartier – 7 minuten = _____ minuten
6. Je weet hoe laat het is als een tijdstip een aantal secondes, minuten, kwartieren en of uren later of vroeger is.	Het is tien voor half drie. Over 2 uur, 1 kwartier en 5 minuten is het _____.
7. Je kent de dagen van de week en de maanden van het jaar in de juiste volgorde.	De dag voor maandag is _____ De maand na februari is _____
8. Je kent de woorden: morgen, overmorgen, vandaag, gisteren en eergisteren.	Het is vandaag woensdag. Morgen is het _____ en overmorgen is het _____ en eergisteren was het _____.
9. Je weet welke dag het is als het één of meer dagen geleden is of één of meer dagen later is.	Het is vrijdag. Over elf dagen is het _____ en negen dagen geleden was het _____.

<p>10. Je weet hoeveel dagen er in één of meer weken zitten en hoeveel weken en dagen er in 7 of meer dagen zitten.</p>	<p>7 weken = _____ dagen. 32 dagen = _____ weken en _____ dagen.</p>
<p>11. Je weet wanneer het ochtend, middag, avond en nacht is en hoe lang een ochtend, een middag, een avond en een nacht duurt.</p>	<p>- Eén middag en twee avonden duren = _____ uur.</p>
<p>12. Je weet hoeveel secondes, minuten, kwartieren en/of uren een middag, een avond, een ochtend, een nacht en een dag duren.</p>	<p>- Een avond duurt _____ kwartier. - Een dag duurt _____ minuten.</p>
<p>13. Je kent de maanden van het jaar in de juiste volgorde en je weet hoeveel dagen elke maand heeft.</p>	<p>De maand na augustus is _____ en deze maand heeft _____ dagen.</p>
<p>14. Je kunt de juiste informatie uit een kalender halen.</p>	<p>Hier zie je een stukje van een kalender. Beantwoord de vragen op de juiste wijze!</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hoeveel zaterdag heeft mei? - 24 mei valt op een _____ dag. - De tweede zondag in mei valt op _____ - Het is 18 mei. Over 18 dagen is het _____
<p>15. Je weet wat een datum is.</p>	<p>Is 24 oktober een datum? Waarom?</p>
<p>16. Je weet hoeveel dagen, weken en maanden er in één of meer jaren zitten en hoeveel jaren, weken en dagen er in een bepaald aantal dagen zitten.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - 4 jaar heeft _____ dagen. - 6 jaar heeft _____ maanden. - 8 jaar heeft _____ weken - 500 dagen = _____ jaar (of jaren) + _____ weken + _____ dagen

**REKENEN MET TIJD
(TIJDREKENEN)
DEEL 1
(VOORLOPER)
WAT MOET JE ERVAN WETEN EN ERMEE KUNNEN?**

Wat moet je ervan weten en ermee kunnen?	Een voorbeeld (als dat nodig is)
1. Je weet wat tijd is.	
2. Je kunt klokkijken (analoog).	
3. Je weet hoelang één of meer secondes duren, hoeveel secondes er in één of meer minuten zitten en hoeveel minuten er in één of meer uren zitten. Ook weet je hoeveel minuten er in een aantal secondes zitten.	<ul style="list-style-type: none"> - 28 secondes duren _____ - 14 minuten = ____ secondes - 17 uur = ____ minuten - 720 secondes = ____ minuten
4. Je weet hoeveel secondes, minuten en kwartieren er in één of meer uren zitten en hoeveel secondes en minuten één of meer kwartieren duren. Ook weet je hoeveel kwartieren er in een aantal minuten zitten.	<ul style="list-style-type: none"> - 3 uur = ____ secondes - 7 uur = ____ minuten - 3 kwartieren = ____ secondes - 5 kwartieren = ____ minuten - 12 uur = ____ kwartieren - 90 minuten = ____ kwartieren
5. Je kunt een aantal secondes, minuten, kwartieren en uren bij elkaar optellen en aftrekken.	<ul style="list-style-type: none"> - 2 uur + 2 kwartier + 2 minuten + 2 secondes = ____ secondes - 7 kwartier – 7 minuten = ____ minuten
6. Je weet hoe laat het is als een tijdstip een aantal secondes, minuten, kwartieren en of uren later of vroeger is.	Het is tien voor half drie. Over 2 uur, 1 kwartier en 5 minuten is het _____.
7. Je kent de dagen van de week en de maanden van het jaar in de juiste volgorde.	De dag voor maandag is _____ De maand na februari is _____
8. Je kent de woorden: morgen, overmorgen, vandaag, gisteren en eergisteren.	Het is vandaag woensdag. Morgen is het ____ en overmorgen is het ____ en eergisteren was het _____.
9. Je weet welke dag het is als het één of meer dagen geleden is of één of meer dagen later is.	Het is vrijdag. Over elf dagen is het _____ en negen dagen geleden was het _____.

<p>10. Je weet hoeveel dagen er in één of meer weken zitten en hoeveel weken en dagen er in 7 of meer dagen zitten.</p>	<p>7 weken = _____ dagen. 32 dagen = _____ weken en _____ dagen.</p>																																																																
<p>11. Je weet wanneer het ochtend, middag, avond en nacht is en hoe lang een ochtend, een middag, een avond en een nacht duurt.</p>	<p>- Eén middag en twee avonden duren = _____ uur.</p>																																																																
<p>12. Je weet hoeveel secondes, minuten, kwartieren en/of uren een middag, een avond, een ochtend, een nacht en een dag duren.</p>	<p>- Een avond duurt _____ kwartier. - Een dag duurt _____ minuten.</p>																																																																
<p>13. Je kent de maanden van het jaar in de juiste volgorde en je weet hoeveel dagen elke maand heeft.</p>	<p>De maand na augustus is _____ en deze maand heeft _____ dagen.</p>																																																																
<p>14. Je kunt de juiste informatie uit een kalender halen.</p>	<p>Hier zie je een stukje van een kalender. Beantwoord de vragen op de juiste wijze!</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hoeveel zaterdagen heeft mei? - 24 mei valt op een _____ dag. - De tweede zondag in mei valt op _____ - Het is 18 mei. Over 18 dagen is het _____ <div style="text-align: center; margin-top: 20px;"> <table border="0"> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>MEI</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Z</td> <td>6</td> <td>13</td> <td>20</td> <td>27</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>M</td> <td>7</td> <td>14</td> <td>21</td> <td>28</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>D</td> <td>1</td> <td>8</td> <td>15</td> <td>22</td> <td>29</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>W</td> <td>2</td> <td>9</td> <td>16</td> <td>23</td> <td>30</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>D</td> <td>3</td> <td>10</td> <td>17</td> <td>24</td> <td>31</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>V</td> <td>4</td> <td>11</td> <td>18</td> <td>25</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Z</td> <td>5</td> <td>12</td> <td>19</td> <td>26</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table> </div>					MEI				Z	6	13	20	27				M	7	14	21	28				D	1	8	15	22	29			W	2	9	16	23	30			D	3	10	17	24	31			V	4	11	18	25				Z	5	12	19	26			
				MEI																																																													
Z	6	13	20	27																																																													
M	7	14	21	28																																																													
D	1	8	15	22	29																																																												
W	2	9	16	23	30																																																												
D	3	10	17	24	31																																																												
V	4	11	18	25																																																													
Z	5	12	19	26																																																													
<p>15. Je weet wat een datum is.</p>	<p>Is 24 oktober een datum? Waarom?</p>																																																																
<p>16. Je weet hoeveel dagen, weken en maanden er in één of meer jaren zitten en hoeveel jaren, weken en dagen er in een bepaald aantal dagen zitten.</p>	<p>- 4 jaar heeft _____ dagen. - 6 jaar heeft _____ maanden. - 8 jaar heeft _____ weken - 500 dagen = _____ jaar (of jaren) + _____ weken + _____ dagen</p>																																																																